

fordeler hele den første Udgift af Tid, Arbejde og Penge til at sætte Fabrikationen i Gang paa det Quantum af Vaaben, som han forserdiger, og fordeelt paa et større Quantum, bliver den altsaa mindre for hvert Vaaben, men paa den anden Side er Fabrikationen ogsaa saaledes indrettet, at man helst kun har een Bestilling ad Gangen. I det Dieblis, en Bestilling foreligger efter en vis Model, hvor- efter de enkelte Stykker have en vis Størrelse og en vis Form, er det beqvemest for Fabrikanten at vedblive med denne Fabrikation, indtil den er færdig, for derpaa, naar en ny Bestilling kommer, at indrette sin hele Bedrift efter den. Det er efter min Erfaring den Maade, Fabrikanten foretrækker; det er beqvemest for ham at fabricere efter een Model og at blive færdig dermed. Jeg troer derfor ikke, man vil vinde væsentligt i Prisen paa Vaabnene ved at udsætte Anskaffelsen. — Naar den ærede Taler har henstillet, om der ikke maatte være Anledning til at bevilge Midlerne i 2 Aar, uden Hensyn til, om Vaabnene derved bleve billigere, eller overhovedet af finansielle Hensyn, har jeg troet at burde betragte dette som den politiske Side af Spørgsmaalet, og jeg kan ikke nægte, at det endnu er min Anskuelse, thi det er deri, hele Spørgsmaalet ligger. Ellers pleier man at anstafte et vist Antal Vaaben hvert Aar, og vi have for Exempel i 18 Aar anstafte omtrent 18,000 Taprifler, foruden nogle Pistoler, men det er ogsaa de væsentligste Anskaffelser. Hele Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal anstafte hurtigt eller langsomt, forekommer mig altsaa at have en overveiende politisk Character. Den beqvemeste, hensigtsmæssigste og forsigtigste Maade er vistnok, at man anstaffer et vist Quantum hvert Aar, saaledes at man holder den tilstedeværende Forsyning af Armeen i en tilfredsstillende Stand, men her forekommer det mig, at Spørgsmaalet er, om Armeen overhovedet skal forsynes.

Jeg troer, at vi ere enige om at gaae ud fra, at Armeen ikke nu kan betragtes som forsynet, og skal man altsaa stride til at gjøre Offere i den Henseende, maa det væsentligt stee af politiske Grunde, nemlig for at være forberedt, dersom man, tidligere end man vent-

og ønsker, skulde blive kaldet til at forsvare sig. Derfor har jeg troet at kunne heri see en politisk Side. — Der var endnu en Bemærkning, som den ærede Taler gjorde, da han første Gang havde Ordet, nemlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Realisationer under Militaeretaterne, medens han forøvrigt meente, at Spørgsmaalet derom ikke passende kunde komme ind her, men henhørte under Discussionen om Finantsloven. Jeg skal kun bemærke, at det, efter min Mening, ligesvem er i Militaeretaternes Interesse at realisere saa hurtigt som muligt, hvad der er utjensdygtigt for dem, og jeg skal gjøre mig al mulig Umage for at blive af med, hvad der er ubrugbart. Jeg troer, at jeg i Gjærningen skal faae Anledning til at vise, at det er mit Ønske at bidrage til, at Realisationen af overflødige Materialier kan finde Sted.

Spønsker: Den høitærede Minister har ikke directe svaret paa det ene Spørgsmaal, jeg atter tillod mig at fremhæve, og jeg finder mig derfor nødsaget til at stille det paa en noget anden Maade, men jeg maa forudsende den Bemærkning, at jeg nødvendig vil gaae den høitærede Minister for stærkt paa Klingen — som man siger — ved at forlange Dplysninger og Erklæringer, der ikke med Billighed kunne forlanges. Jeg tillader mig kortelig at reasumere de Tvivl, jeg havde. For det første spurgte jeg, om det Vaaben, hvortil approberet Model nu foreligger, turde ansees for at have naaet en saadan Grad af Fulkommenhed, at der ingen Rimelighed var for, at det i en nær Fremtid skulde blive overfløiet. Dette troer jeg, at den høitærede Minister har besvaret bekræftende, og jeg vil finde mig beroliget ved hans Ytringer i denne Henseende. Min anden Tvivl var, hvorvidt ikke dette Vaaben, som er beregnet at skulle koste 35 Rd. pr. Stk., naar man for en Deel af det Antal, der skal anstafes, afventede et senere Tidspunkt, kunde faaes noget billigere. Jeg troede ikke, at man skulde kunne naae at faae billigere Priser ved at fordele Bestillingen paa to Aar istedetfor paa eet; tværtimod vilde jeg snarere have ventet, at den høitærede Minister havde svaret mig, at man ved at bestille store